

ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA IJODIY QOBILIYATLARNI SHAKLLANTIRISH

Ruziyeva Madina Yunus qizi

Alfraganus Universiteti 2- kurs magistranti

Otaboyev Muhsinjon Muqimovich

Ilmiy rahbar: Qo'qon davlat universiteti Matematika kafedrasini mudiri p.f.f.d (Phd)

<https://doi.org/10.5281/zenodo.20019200>

Annotatsiya: Mazkur maqolada zamonaviy pedagogik texnologiyalar asosida o'quvchilarda ijodiy qobiliyatlarni shakllantirish masalasi batafsil yoritiladi. Ta'lim jarayonini innovatsion yondashuvlar asosida tashkil etish, interfaol metodlardan foydalanish hamda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining ahamiyati ilmiy asosda tahlil qilinadi. Shuningdek, o'qituvchining pedagogik mahorati va uning ijodiy muhit yaratishdagi roli ochib beriladi.

Kalit so'zlar: ijodiy qobiliyat, pedagogik texnologiya, kreativlik, interfaol metodlar, innovatsion ta'lim, AKT, mustaqil fikrlash

Abstract: This article provides a detailed discussion on the issue of developing students' creative abilities based on modern pedagogical technologies. The organisation of the educational process using innovative approaches, the use of interactive methods, and the significance of information and communication technologies are analysed scientifically. In addition, the teacher's pedagogical skills and their role in creating a creative environment are revealed.

Keywords: creative ability, pedagogical technology, creativity, interactive methods, innovative education, ICT, independent thinking

Kirish. Bugungi kunda ta'lim tizimi jamiyat taraqqiyotining muhim omillaridan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Globallashuv sharoitida zamonaviy bilim va ko'nikmalarga ega, mustaqil fikrlay oladigan hamda ijodiy yondasha oladigan shaxsni tarbiyalash ta'limning asosiy maqsadiga aylangan. Shu sababli an'anaviy o'qitish usullaridan voz kechib, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni keng joriy etish zarurati yuzaga kelmoqda.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar o'quvchini ta'lim jarayonining markaziga qo'yadi va uning faol ishtirokini ta'minlaydi. Bu esa o'quvchilarning nafaqat bilim olishiga, balki ularning ijodiy fikrlashini rivojlantirishga ham xizmat qiladi. An'anaviy darslarda o'quvchi ko'proq tinglovchi rovida bo'lsa, zamonaviy yondashuvlarda u faol ishtirokchi, izlanish olib boruvchi va mustaqil qaror qabul qiluvchi shaxsga aylanadi [1:b,12].

Asosiy qism. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar ta'lim jarayonini samarali tashkil etishga xizmat qiluvchi metodlar, vositalar va yondashuvlar tizimidan iborat. Ularning asosiy maqsadi o'quvchilarning bilim olish jarayonini faollashtirish, ularni mustaqil fikrlashga o'rgatish va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishdan iborat. Ushbu texnologiyalar ta'limni individuallashtirish, differensial yondashuvni qo'llash hamda o'quvchilarning shaxsiy xususiyatlarini hisobga olish imkonini beradi.

Ijodiy qobiliyat esa shaxsning yangi g'oyalar yaratish, mavjud muammolarga noodatiy yechim topish va mustaqil fikr yuritish qobiliyatidir. Bu qobiliyatni rivojlantirish ta'lim jarayonining muhim vazifalaridan biri hisoblanadi. Ijodiy qobiliyatga ega o'quvchilar o'z fikrlarini erkin ifodalay oladi, muammolarni chuqur tahlil qiladi va turli vaziyatlarda samarali qarorlar qabul qila oladi [2:b,45].

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar orasida interfaol metodlar alohida o'rin tutadi. Bunday metodlar o'quvchilarning dars jarayonidagi faolligini oshirib, ularni erkin fikrlashga undaydi.

Masalan, “aqliy hujum” metodida o‘quvchilar berilgan muammo yuzasidan turli g‘oyalarni ilgari suradi, bu esa ularning kreativ tafakkurini rivojlantiradi. “Klaster” metodida esa mavzu bo‘yicha tushunchalar o‘rtasidagi bog‘lanishlar aniqlanadi, bu esa tizimli fikrlashni shakllantiradi. “Rol o‘ynash” metodida o‘quvchilar real hayotiy vaziyatlarni sahnalashtiradi, natijada ular muammoli vaziyatlarni hal etish ko‘nikmalarini egallaydi. Muammoli ta‘lim esa o‘quvchilarni mustaqil izlanishga undab, ularning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantiradi [3:b,78].

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari ham ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Elektron darsliklar, multimedia vositalari, taqdimotlar va onlayn platformalar o‘quvchilarning bilim olish jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi. AKT yordamida o‘quvchilar mustaqil ravishda ma‘lumot izlaydi, tahlil qiladi va o‘z bilimlarini boyitadi. Bu esa ularning ijodiy tafakkurini rivojlantirishga xizmat qiladi [4:b,33].

Shuningdek, o‘qituvchining roli ham bu jarayonda beqiyosdir. O‘qituvchi zamonaviy pedagogik texnologiyalarni chuqur bilishi, ularni dars jarayonida samarali qo‘llay olishi va o‘quvchilarga ijodiy muhit yaratib bera olishi zarur. U o‘quvchilarning qiziqishlarini inobatga olgan holda darsni tashkil etishi, ularni mustaqil fikrlashga undashi va rag‘batlantirishi lozim. Shundagina ta‘lim jarayoni samarali kechadi va o‘quvchilarning ijodiy qobiliyatlari to‘liq namoyon bo‘ladi.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, zamonaviy pedagogik texnologiyalar o‘quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini shakllantirishda muhim vosita hisoblanadi. Ular ta‘lim jarayonini faollashtirib, o‘quvchilarning mustaqil fikrlash, muammolarni hal etish va yangi g‘oyalar yaratish ko‘nikmalarini rivojlantiradi. Interfaol metodlar va axborot texnologiyalaridan samarali foydalanish orqali o‘quvchilarda kreativlik va tashabbuskorlikni shakllantirish mumkin.

Shu bois, ta‘lim tizimida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni keng joriy etish va ularni amaliyotda samarali qo‘llash muhim ahamiyat kasb etadi. Bu esa kelajakda ijodkor, raqobatbardosh va yuqori malakali kadrlarni tayyorlashga xizmat qiladi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Yo‘ldoshev J. Ta‘limda zamonaviy pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: O‘qituvchi, 2020.
2. Tolipov O‘. Pedagogik texnologiyalar va ularning qo‘llanilishi. – Toshkent: Fan, 2019.
3. Azizxo‘jayeva N. Ta‘lim jarayonida innovatsion yondashuvlar. – Toshkent: Universitet, 2021.
4. Saidahmedov N. Pedagogik mahorat va innovatsiya. – Toshkent: Ma‘naviyat, 2018.